

“ Lockdown en vasten: aanpassen of groeien?”

Bisschop Liesen

Aan het Woord

Wanneer gij vast, zet dan geen somber gezicht zoals de schijnheiligen; zij verstrakken hun gezicht om de mensen te tonen dat zij aan het vasten zijn.

Voorwaar, Ik zeg u: Zij hebben hun loon al ontvangen. Maar als gij vast, zalft dan uw hoofd en wast uw gezicht, om niet aan de mensen te laten zien dat gij vast, maar vast voor uw Vader die in het verborgene is en uw Vader die in het verborgene ziet, zal het u vergelden.

Uit: Matt. 6, 16-18

“Wanneer gij vast, zet dan geen somber gezicht op.” Dat zegt Jezus in het Matteüsevangelie. We horen dit vers aan het begin van de vastentijd. “Maar als gij vast, zalft dan uw hoofd en wast uw gezicht, om niet aan de mensen te laten zien dat gij vast” vervolgt Hij. Veel mensen ervaren een lockdown ook als een soort vastentijd. Er is zoveel dat niet 'mag'. We weten wel waarom: Alles wordt in het werk gesteld om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Dat valt velen zwaar. Wij zoeken elkaar immers graag op om lief en leed te delen. Dat zit in onze natuur.

Of een andere manier van leven nu zelfgekozen is, of dat het je overkomt: het zal enige moeite kosten om je aan te passen. Dat is menselijk. Het liefst houden we vast aan gewoonten en routines. Dan hoeven we niet bij elke stap opnieuw na te denken. Maar daarin schuilt het gevaar dat je langzaam onbewust wordt van je handelen. Mensen die prima kunnen lopen, maar op een dag voor het eerst schaatsen aantrekken, ervaren dat. De vaste grond maakt plaats voor glad ijs. Kom je dan nog vooruit?

De veertigdagentijd nodigt uit om naar onze gewoontes te kijken, opnieuw en bewust in ons hart te kijken en ontdekken wat ons nog dichter bij God brengt. Ook in bredere zin zijn wij daartoe uitgenodigd, zeker als wij na de coronapandemie vooruit durven te kijken. Het komt aan op onze binnenkant van waaruit wij leven, onze verhouding tot Jezus Christus. Of we nu vasten, in een lockdown zitten of op 'glad ijs' plannen maken voor de toekomst: de echte ontmoeting met Hem blijft cruciaal. Die maakt ons in de woorden van de heilige Paulus 'tot andere mensen, met een nieuwe visie' (Rom. 12,2). In verbondenheid met Christus zullen we niet meer spreken van verandering, maar van groei.

Laten we deze vastentijd een voorbeeld nemen aan de heilige Jozef, aan wie paus Franciscus het jaar 2021 heeft opgedragen. Als patroon voor de familie, de gezondheid en het werk kan de getuigenis van Jozef ons inspireren om ons vertrouwen steeds opnieuw op God te stellen.

✠ Mgr. dr. J.W.M. Liesen

Binnenkort in het bisdom

2021

- 17 februari: Aswoensdag, begin van de veertigdagentijd
- 22 t/m 24 feb.: Online bezinning (retraite) voor pastorale beroepskrachten
- 24 februari: Start online vorming over liefde en seksualiteit
- 25 februari: Online avond over de heilige Jozef met vicaris Paul Verbeek
-
- 9 maart: Webinar "Wat kan wel in coronatijd?"
- 12 maart: Gebedsinitiatief: '24 uur voor de Heer'
- 19 maart: Hoogfeest van de heilige Jozef
- 25 maart: Start online traningsavonden 'Ken uzelf - ontdek uw talenten'
- 28 maart: Palmzondag, begin van de Goede Week
- 31 maart: Chrismamis
-
- 1 april: Witte Donderdag, begin van het paastriduüm
- 2 april: Goede Vrijdag
- 3 april: Stille zaterdag, paaswake
- 4 april: Paaszondag

Activiteiten onder voorbehoud van wijzigingen in verband met coronamaatregelen. Fysieke samenkomsten en vieringen zijn niet altijd mogelijk. Let op de livestream mogelijkheden in uw parochie of volg de eucharistieviering via KRO-NCRV op televisie. Zie ook [VierPasen.nl](https://www.vierpasen.nl)

#Nota bene:

Gewoonlijk verschijnt ieder jaar rond 1 maart het **jaarverslag van het Bisdom Breda**. Tot en met 2019 werd deze opgemaakt in de vorm van het bisdommagazine. Vanaf dit jaar wordt het jaarverslag opgenomen in de **analecta** van het bisdom. De analecta is een jaarlijkse uitgave van belangwekkende documenten. Binnenkort verschijnt de analecta voor 2020 in digitale vorm. Voor de jaren 2013 tot en met 2019 verschijnt een supplement.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Bisdom Breda en verschijnt vijf keer per jaar in zowel gedrukte als digitale vorm. Een postabonnement is mogelijk tegen betaling van een bijdrage in de verzend- en administratiekosten. De nieuwsbrief zelf is gratis.

Voor een postabonnement stuurt u een e-mail naar: secretariaat@bisdombreda.nl en maak ten minste €12,50 over op IBAN NL79 RABO 0101 0517 78 t.n.v. Bisdom Breda, o.v.v. Postabonnement Nieuwsbrief. Uitgaven worden toegestuurd na ontvangst van uw betaling.

Redactie: Monique van Delft, Hans de Jong, Marc de Koning (hoofdredacteur)

Adres redactie

Postbus 90189, 4800 RN, Breda
secretariaat@bisdombreda.nl
076 5223444

Schriftteksten met toestemming overgenomen van Katholieke Bijbelstichting (KBS).

Volg het Bisdom Breda ook via:

Website: startpunt voor alle nieuws en informatie van het Bisdom Breda.

Wekelijks nieuwsoverzicht per mail: ontvang elke week via e-mail een overzicht van alle nieuwsberichten van de website van het bisdom.

YouTube: ontvang als abonnee een melding wanneer er een nieuw filmpje of livestream beschikbaar komt.

Twitter: voor snelle updates en duiding.

In de digitale versie van deze nieuwsbrief zijn verschillende teksten en afbeeldingen aanklikbaar. Hiermee klikt u rechtstreeks door naar online artikelen, video's en foto's. Let op dit symbooltje:

Zuster Dymphna Bulkman van de OLV Abdij Oosterhout bereikte haar 100e verjaardag. "Ik leef hier bijna 80 jaar, maar ik heb het hier goed gehad". Lees het **interview op de bisdomwebsite**.

Foto: Iwan Ossewijer

WJD@HOME

Op zondag 31 januari kwamen 26 jongeren online samen om zich voor te bereiden op de Wereldjongerendagen in Lissabon in 2023. Monseigneur Liesen ging dieper in op het thema van dit jaar: "Sta op. Ik benoem je als getuige van wat je gezien hebt." (Handelingen 26, 16). Kortom: het is tijd voor actie!

WJD sfeer

De bijeenkomst was online, maar niettemin was de sfeer van de Wereldjongerendagen al goed te proeven, met dank aan de promovideo's die de organisatie al online heeft gezet. Zelfs Paus Franciscus kon de jongeren al aanmoedigen: "De Kerk en de maatschappij hebben jou nodig, met je plannen, je moed, je dromen en je idealen."

Bekering

Monseigneur Liesen ging diep in op de Bijbeltekst van de Wereldjongerendagen van dit jaar: "Sta op. Ik benoem je als getuige van wat je gezien hebt" (Handelingen 26, 16). Het zijn de woorden van Jezus aan Paulus, net nadat Paulus van zijn paard is gegooid. Paulus is niet zomaar aan het vertellen, hij zit in gevangenschap en staat voor de Romeinse stadhouder Festus en de Joodse koning Agrippa. Paulus, een wetgeleerde, die ook Romeins burger is, was ervan overtuigd was dat Jezus vervloekt was. Maar nu legt hij uit hoe hij bekeerd is: hij is aangesproken door Christus zelf. Dat was Paulus' ommekeer, zijn bekeringsmoment. Hij heeft ervaren dat Jezus bij hem was en bij hem bleef: Jezus leefde in hem.

En nu is het een oproep aan ons: om op te staan, benoemd, aangesteld door Jezus om te getuigen van ons geloof in de wereld van vandaag.

Vrienden en studiegenoten

Aansluitend gingen de jongeren in 'breakout rooms' waar gesproken werd over wat hen geraakt had in deze uitleg van de bisschop. Ze noemden bijvoorbeeld hoe ze eerlijk aan hun vrienden en studiegenoten vertellen over hun geloof. Dat valt niet altijd mee: soms wordt er open gereageerd en soms negatief. Vaak ben je best alleen als katholiek.

Reden te meer om graag mee te gaan naar de Wereldjongerendagen. Kapelaan Jochem van Velthoven nodigde de jongeren daartoe uit. Hij vertelde: "Met een, twee, drie of zelfs vijf miljoen leeftijdgenoten samenkomen rondom de Paus is een ervaring die je nooit meer vergeet. Je kijkt dan echt in de toekomst van de Kerk en die maak je met leeftijdgenoten die 'net zo' zijn als jij. Gelovig, katholiek, zoekend, vragend, maar vooral met veel talenten en enthousiast!"

De afsluiting was met gebed. Via de chat konden de jongeren ook hun eigen voorbeden posten en dat deden ze dan ook. De bijeenkomst werd afgesloten met het net uitgekomen **WJD-lied**. 🎵

Kansen voor het katholiek onderwijs

In de eeuwen dat parochies bestaan, zijn er altijd verbindingen geweest tussen de geloofsgemeenschap en de scholen in een dorp of stad. In onze tijd zijn die banden minder vanzelfsprekend. De maatschappij seculariseert, scholen en parochies fuseren en de werkdruk neemt toe. Op dit moment is er bovendien een groot lerarentekort. Geen ideaal uitgangspunt om anno 2021 uitvoering te geven aan de katholieke identiteit van een school. Maar “een nieuwe generatie leerkrachten staat klaar. En zij hebben een open, nieuwsgierige houding voor religie”, vertelt projectmedewerkster voor katholiek onderwijs Rosalina Boer – Wirken.

Als leerkracht katholieke vorming binnen het basisonderwijs en daarnaast projectmedewerkster voor het Sint Franciscuscentrum ziet Rosalina verschillende ontwikkelingen én kansen om in deze tijd verbindingen te leggen tussen kerk en onderwijs. Rosalina: “Het klassieke godsdienstonderwijs

verandert inderdaad. Maar laten we kijken naar hoe het nu gaat: jonge leerkrachten staan niet persé negatief tegenover geloofsthema's. Maar veel geloofskennis hoef je ook niet te verwachten. Wat je wel ziet, is dat wanneer er bij een school gelovige ouders betrokken zijn, dat die hun invloed uitoefenen. Dit past overigens in het beeld dat ouders over het algemeen sowieso mondiger worden. Vaak kijken zij met plezier terug op de Bijbelverhalen uit hun eigen jeugd, en willen dat hun eigen kinderen die ook meekrijgen. Ook lopen er op iedere school wel een of meerdere belijdend katholieke leerkrachten rond. Dat worden meestal de kartrekkers.”

“Aan de andere kant zitten parochies ook niet stil,” weet Rosalina.

“Pastoraal werkers en pastores passen zich op hun beurt aan met hun aanbod. We bevinden ons nu op een kantelpunt: we verlaten een oude manier van kerk-zijn waarin men ‘omdat het nou eenmaal hoort’ naar de kerk ging. Als mensen nu naar de kerk komen, is dat een bewuste keuze. Mensen begrijpen steeds meer dat je geen consument bent, maar deel uitmaakt van de gemeenschap en daar dus verantwoordelijkheden in draagt. Hier denk ik aan de ontwikkeling van de missionaire Kerk en wat het betekent om leerling te zijn van Christus. Dit heeft een gunstig effect op het aanbod van parochies voor gezinnen.”

Onder de vlag van het Sint Franciscuscentrum noemt Rosalina een aantal projecten op ‘microniveau’.

“

Een nieuwe generatie leerkrachten staat klaar. En zij hebben een open, nieuwsgierige houding voor religie.

Er zijn acties die de samenwerking tussen parochies en scholen op een eigentijdse manier vormgeven: een lessencyclus over de heilige Bernardus in Ulicoten, een kloosterproject in Oosterhout, een scholenproject in Breda en binnenkort, als de corona maatregelen het toelaten, starten er doorlopende missionaire catecheseprojecten rondom parochies binnen Breda. Daarnaast onderscheidt ze ook activiteiten op mesoniveau. Het zijn initiatieven die het bisdom start of ondersteunt, omdat parochies die niet zelf kunnen verzorgen. "Denk aan themabijeenkomsten over het lesmateriaal uit de Week van het katholiek onderwijs. Ook uit de dialoog met de lerarenopleidingen (pabo's) vloeien zinvolle ontmoetingen voort waarbij er wordt gesproken met studenten over de essentie van godsdienst-onderwijs." Parochies kunnen bij het bisdom ook terecht voor verschillende trainingen en de themabijeenkomsten, bijvoorbeeld rondom de keuze voor doorlopende gezinscatechese en methodes die daarmee samengaan. Rosalina: "Voor de Priester- en diakenopleiding Bovendonk willen we vanuit het project ook adviseren in het boekenaanbod op het gebied

“

Het katholiek-zijn van de school gaat zoveel verder dan enkel praten en leren over Jezus. Voor dat deel kan juist de Kerk weer een belangrijke rol spelen en dat raakt de doelstellingen van de missionaire Kerk.

van kind en ontwikkeling en gezinscatechese."

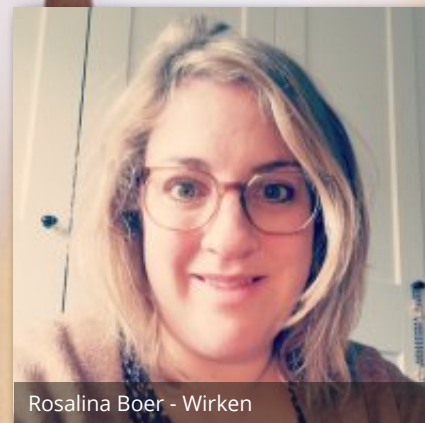
Tot slot noemt ze ook ontwikkelingen op macroniveau: "Deze zijn misschien nog wel het meest belangrijk. Je kunt op microniveau veel bewerkstelligen, maar wil je aan de basis iets veranderen, dan dient dit op landelijk niveau te gebeuren. Goede samenwerking tussen de bisdommen, het werkterrein, de scholen en de opleiders is dan onontbeerlijk. Mijn missie is om daarin verbindingen te leggen en vooruit te kijken. Waar willen we naartoe bewegen? Wat maakt de katholieke school uniek in de huidige tijd? In de basis heeft een katholieke school veel te bieden. Juist doordat ze katholiek is. Door het open karakter is er plaats voor ieder kind. Een katholieke school doet recht aan haar identiteit als ze een evenwichtige balans laat zien tussen individu- en gemeenschapsvorming. Het katholiek-zijn van de school gaat zoveel verder dan enkel

praten en leren over Jezus. Voor dat deel kan juist de Kerk weer een belangrijke rol spelen en dat raakt de doelstellingen van de missionaire Kerk. Die durft een getuigenis te geven. Als de leerkrachten niet zo bekend zijn met Jezus, laat dan een gelovige daarover iets vertellen. Wel vanuit eigen beleving, want dat zijn de mooiste en meest inspirerende lesmomenten voor een kind."

Rosalina: "Er is een hoop om te veranderen en een zeer positieve ontwikkeling is de beweging vanuit de kerk om te vernieuwen. Ik verwacht dat dit de essentie van ons geloof zal versterken."

"Er gebeurt veel. Op micro-, meso- én macroniveau. Op elk niveau kun je kansen benutten en leerlingen helpen. Of het nu de kinderen zijn op school, of de geloofsleerlingen die we zelf zijn."

Marc de Koning

Rosalina Boer - Wirken

Op weg naar missionaire parochies

Sinds 1 januari 2021 is Harm Ruiter in dienst van het Bisdom Breda. Hij wordt projectcoördinator van de conferentie “De missionaire parochie” en het proces daar naartoe.

Harm Ruiter is geen onbekende in katholiek Nederland, maar hij stelt zich graag voor. “Ik ben geboren te Nuenen in een rooms-katholiek gezin. Mijn ouders waren actief binnen de Katholieke Charismatische Vernieuwing (KCV). Voor mij is het bestaan van God altijd vanzelfsprekend geweest. We gingen altijd mee naar conferenties en kampen van de charismatische vernieuwing. De eerste jaren ging het voor mij vooral om het plezier en de gezelligheid. Als veertienjarige was ik ook op zo’n conferentie. Daar, in de Utrechtse Jaarbeurs, werd ik geraakt. Na die conferentie vroeg ik me af hoe ik mij als zendeling voor God kon inzetten, hoe ik van een passieve en consumerende gelovige een actieve leerling van de Heer kon zijn. Mensen in mijn omgeving merkten dat ook. Zo zei mijn zus op een gegeven moment dat ik daadwerkelijk veranderd was.

Ik wilde na mijn middelbare schoolopleiding naar de missie en koos ervoor om in Deventer aan de HAS tropische landbouw te studeren. Tijdens mijn studie ben ik ook een jaar naar Oeganda geweest waar ik op een missiepost werkte. Na een jaar keerde ik terug naar Nederland. Daar ben ik in het jeugdwerk van de KCV gerold. Dat werd toen net nieuw opgestart. Vanuit deze omgeving ben ik betrokken geraakt bij JongKatholiek, het jongerenwerk van de kerkprovincie. Zo organiseerde ik samen met anderen de Nederlandse reis naar de Wereldjongerendagen in Keulen (2005). Hierna vroeg bisschop Hurkmans mij of ik voor het bisdom Den Bosch wilde werken. Daar hield ik me vooral bezig met evangelisatie en huwelijk en gezin.

Door dit evangelisatie-programma maakte ik ook kennis met ‘KISI’, ‘God’s singing Kids’. Dit is van oorsprong een Oostenrijkse organisatie. KISI is de Duitse afkorting van ‘Kinderen evangeliseren andere kinderen door zang en het opvoeren van musicals. Ze verzorgden ook optredens in het bisdom Den Bosch en het bleek haalbaar om een Nederlandse afdeling te starten. Na een reorganisatie in het Bossche bisdom in 2012 ben ik volledig voor KISI gaan werken.”

“Mijn hele leven staat in het perspectief van evangelisatie en het pastoraat aan kinderen, jongeren en gezinnen. Daar ligt ook mijn passie. Dit sluit heel goed aan bij het organiseren van de conferentie met James Mallon. Het congres is een evenement waarmee je het gedachtegoed van Mallon onder de aandacht brengt. Op deze manier zwengel je het proces van parochievernieuwing bovendien aan. Het mag geen op zichzelf staand gebeuren zijn. Daarom beleggen we ook kleinere evenementen op weg naar dit congres toe, samen met andere partners. Het moet ook zijn nawerking hebben. Het omvormen van parochies van verzorgende gemeenschappen naar missionaire communities waarvan de leden zich ervan bewust zijn dat ze leerlingen van de Heer zijn, vergt tijd. Het congres is in dit proces een katalysator.”

“Toch gaat het niet om iets nieuws,” meent Harm. “De Kerk is altijd missionair geweest. Het behoort tot haar wezen. Vroeger zond de Kerk in Nederland missionarissen uit naar andere continenten. We zijn misschien het besef kwijtgeraakt dat we ook in ons eigen midden missionair zijn. Een parochie die niet missionair is, is ziek of stervend. Mallon reikt ons handvatten aan om ook in onze Europese samenleving missionaire geloofsgemeenschappen te vormen. Wereldwijd blijkt het te werken. Dat maakt ‘Divine Renovation’ hoopvol en aantrekkelijk.”

Hans de Jong

Harm Ruiter

Video highlights Bisdom Breda

Het Marcusevangelie met bisschop Liesen

Op 7 september 2020 startte bisschop Liesen een interactieve Bijbelcursus over het Marcusevangelie. Inmiddels hebben drie avonden plaatsvonden in Breda. De vierde avond wordt vanwege de coronapandemie zonder publiek opgenomen. Alle cursusavonden zijn terug te zien via het YouTubekanaal van het bisdom. Volgers van de cursus zijn uitgenodigd verdiepingsvragen te stellen. Deze worden in opvolgende avonden behandeld.

Diaken Vincent de Haas in het Geloofsgesprek

Op zondag 17 januari 2021 zond KRO-NCRV het Geloofsgesprek uit met diaken Vincent de Haas. Het wekelijkse interview van presentator Leo Fijen werd opgenomen in de tuin van de zusters franciscanessen 'Alles voor Allen' in Breda. De Haas is betrokken bij de congregatie, die het momenteel zwaar te verduren heeft door het coronavirus. In het Geloofsgesprek vertelt hij over hoe de zusters een voorbeeld kunnen zijn in deze tijd: wat betekent hun geloof juist in deze beproeving? (video: KRO-NCRV)

Het Geloofsgesprek met bisschop Liesen (uitgebreide versie, 23 minuten)

Op de vierde zondag van advent, op 20 december 2020, zond KRO-NCRV het Geloofsgesprek uit met bisschop Liesen. Het wekelijkse interview van presentator Leo Fijen werd opgenomen in het bisdomkantoor in Breda. Het uitgezonden interview op NPO is ingekort tot 15 minuten. Met toestemming van KRO-NCRV is het gehele interview van 23 minuten exclusief terug te zien op het YouTubekanaal van het Bisdom Breda.

Nieuwjaarsboodschap Bisdom Breda

Op Nieuwjaarsdag blikken vicaris Verbeek en bisschop Liesen terug op het afgelopen jaar én kijken zij vooruit naar 2021. Vanwege de coronapandemie kon er geen fysieke nieuwjaarsreceptie plaatsvinden. Daarom werd iedereen die met het bisdom en de twee vicariaten verbonden is uitgenodigd om gezamenlijk het glas te heffen op het nieuwe jaar. Een zalig Nieuwjaar!

Scan de QR-code en bezoek het YouTubekanaal van het bisdom. Leest u de nieuwsbrief digitaal, klik dan meteen op de afbeelding van de video om deze meteen af te spelen.

VASTENACTIE

*Jedereen, overal ter wereld, verdient een menswaardig bestaan
Bezoek Vastenactie.nl en ontdek hoe u mee kunt doen.*

Laat je inspireren door 'verhalen van hoop', hoe verschillende projecten het leven van mensen in de armste landen van de wereld hebben verbeterd. Meedoen kan onder meer als vrijwilliger, als school, of door Vastenactie financieel te steunen. Giften kunnen worden overgemaakt naar: **NL21 INGB 0000 0058 50, t.n.v. Vastenactie, Den Haag.**

